

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

20 januari 2003

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Veerle Declercq en de heren Jacques Laverge, Chokri Mahassine,
André-Emiel Bogaert en Jan Laurys –**

**betreffende de evaluatie van de tewerkstelling binnen de
sociale-tewerkstellingsprojecten en de meerwaardeneconomie**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Laurys**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Jan Laurys, Eddy Schuermans, Paul Van Malderen ;

de heren Frans De Cock, Didier Ramoudt, Guy Sols, Marc van den Abeelen ;

de heren Mathieu Boutsen, Roland Van Goethem, Jan Penris ;

de heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

mevrouw Veerle Declercq ;

de heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jef Van Looy ;

de heren Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau, Jul Van Aperen ;

de heren Jean Geraerts, Miel Verrijken, Frans Wymeersch ;

mevrouw Anne-Marie Baeke, de heer Leo Peeters ;

de heer Jos Stassen ;

de heer Jan Loones.

Zie :

1357 (2002-2003)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nrs. 2 en 3 : Amendementen

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme heeft op 9 januari 2003 het voorstel van resolutie van mevrouw Veerle Declercq en de heren Jacques Laverge, Chokri Mahassine, André-Emiel Bogaert en Jan Laurys betreffende de evaluatie van de tewerkstelling binnen de sociale-tewerkstellingsprojecten en de meerwaardeneconomie besproken.

I. Algemene toelichting

Namens de indieners licht mevrouw Veerle Declercq het voorstel van resolutie toe.

In een periode van terugvallende werkgelegenheid hebben de sociaal zwakkeren het extra moeilijk, daarom moeten voor hen bijkomende maatregelen worden genomen. Andere groepen vallen uit de boot door een gebrek aan de nodige attitudes en/of kennis of door cultuurverschillen. Door bijscholing en door tijdelijk terug te vallen op sociale tewerkstelling kan men deze groep nieuwe kansen geven.

Het regeerakkoord en de beleidsbrief Werkgelegenheid bieden hiertoe genoeg goede intenties en instrumenten. Er is dan ook geen behoefte aan extra instrumenten, maar aan een grotere effectiviteit van het bestaand instrumentarium. Het vooropgestelde streefdoel van 15.000 jobs in de sociale tewerkstelling is nog lang niet in zicht.

Er zijn tal van mogelijkheden om de sociale tewerkstelling uit te breiden. Groenbeheer biedt een waaier aan tewerkstellingsmogelijkheden voor kansengroepen : ecologisch dijkenbeheer, beheer van slikken en schorren, groenzones langs auto-, spoor- en waterwegen. Ook de toeristische sector biedt op dit vlak heel wat perspectieven.

II. Toelichting bij de amendementen

Eind vorig jaar was in de commissie enige onrust gerezen over de strakkere houding van de Europese instanties tegenover sociale tewerkstelling (*Hand. VI. Parl. 2002-2003, 5 december 2002*). De Europese mededingingslogica mag volgens de indieners zeker niet onverkort worden toegepast op het beleid van de Vlaamse overheid inzake sociale tewerkstelling. Deze bekommernis wordt via twee amendementen, voorgesteld door mevrouw Declercq en de heren Sols, Mahassine, Bogaert en Laurys, in de tekst van de resolutie ingevoegd (*amendementen nrs. 1 en 2*). Een subamendement

(*amendement nr. 3*), voorgesteld door de heren Voorhamme, Sols, Laurys en Bogaert en mevrouw Declercq, strekt ertoe om de terminologie van deze amendementen op elkaar af te stemmen.

III. Bespreking

III.1. Algemeen

De heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Tewerkstelling en Toerisme, deelt de bekommernis van de indieners. De meerwaardeneconomie is een concept dat gelanceerd werd in de beleidsnota Werkgelegenheid. Het is een maatschappelijk project dat voortbouwt op een dynamiek die voelbaar is vanuit alle geledingen van de samenleving. In deze meerwaardeneconomie zoeken ondernemingen naar een dynamisch evenwicht tussen de belangen van de verschillende stakeholders en streven de bedrijven op een inclusieve wijze naar economisch succes, sociale verrijking en ecologisch evenwicht. Het uiteindelijke doel is een combinatie van de sociale en maatschappelijk waardevolle aspecten van de 'sociale economie' met het professionalisme van de reguliere sector.

De heer André-Emiel Bogaert steunt dergelijke initiatieven, maar hij waarschuwt ervoor om niet opnieuw nepstatuten in te voeren.

III.2. Behoeftte aan voldoende cijfermateriaal m.b.t. de tewerkstelling in de meerwaardeneconomie

De heer Jan Penris verwijst naar de slechte situatie op de arbeidsmarkt en vraagt of de tewerkstelling in de meerwaardeneconomie eveneens dalend is. Mevrouw Declercq merkt op dat er nog niet veel invoegbedrijven en invoegafdelingen actief zijn. De tewerkstelling in de meerwaardeneconomie daalt niet, maar stijgt onvoldoende. Het gebrek aan uniform statistisch materiaal bemoeilijkt een duidelijke kijk op de evolutie van de tewerkstelling in deze sector. De heren André Moreau en Robert Voorhamme sluiten zich aan bij de vraag om betrouwbaar cijfermateriaal.

III.3. Doorstroming naar de reguliere sector

De minister meent dat doorstroming steeds mogelijk moet zijn via invoegafdelingen of invoegbedrijven. Bedrijven kunnen hierop inspelen, bijvoorbeeld via de incubatiecentra. Dit zijn bedrijvencentra waarbij bedrijven uit de reguliere sector samenwerken met bedrijfjes uit de sociale economie, bij-

voorbeeld voor het opzetten van een gezamenlijk netwerk voor het onderhoud van bedrijfswagens.

Op de vraag van de heer *Roland Van Goethem* in welke mate doorstroming naar de reguliere sector een prioriteit is voor het beleid, antwoordt de *minister* dat vooral in Wallonië de doorstroming een prioriteit is, maar dat de praktijk uitwijst dat het vooral bij theorie blijft. Voor mensen in deze sector is werken in de meerwaardeneconomie al het hoogst haalbare inspanningsniveau. Doorstroming wordt vooral gerealiseerd via invoegafdelingen. Dit blijkt ook uit het steunmechanisme : het deel van het loon van de werknemer dat de overheid er voor haar rekening neemt (ter compensatie van de lagere productiviteit van de werknemer), evolueert degressief van 80 tot 20 percent van de loonmassa. Impliciet zit hierin de idee verscholen dat de werknemer op termijn kan doorstromen naar de reguliere sector. Dit kan echter mislukken, en de regelgeving staat niet toe dat een dergelijke werknemer terug wordt opgenomen in het circuit van de meerwaardeneconomie.

De heer *Penris* merkt op dat de bewoordingen waarin het voorstel van resolutie is gesteld nochtans de indruk geven dat de indieners eerder gewonnen voor het Waalse model, met doorstroming als ultieme doelstelling. De *minister* antwoordt dat zijn beleid het hele gamma aan 'sociale' tewerkstelling wil bestrijken, zowel de invoegafdelingen, die eerder mikken op doorstroming, als de meer klasieke invoegbedrijven.

De heer *Voorhamme* verwijst naar de resolutie betreffende de werkgelegenheid in Vlaanderen (*Parl. St. VI. Parl. 1996-1997, nr. 651/1*), die vorige legislatuur werd goedgekeurd en de basis vormde voor de onderhandelingen over het luik werkgelegenheid in het huidige regeerakkoord. Doorstroming is geen toetsingscriterium voor de meerwaardeneconomie. De keerzijde van de hoge kwaliteit van de Vlaamse arbeidskrachten is immers dat het voor een aanzienlijk aantal mensen onmogelijk wordt om dit niveau te halen. Doorstroming kan wel een afgeleide zijn van de meerwaardeneconomie. Invoegbedrijven kunnen uitgroeien tot een onderdeel van 'reguliere' bedrijven. De consensus die er toen over bestond, moet men behouden.

De heer *Jan Laurys* sluit zich hierbij aan. De achterliggende idee van de sociale economie was dat arbeid belangrijk is voor de individuele en sociale ontplooiing van elk individu, ook al kan dit individu niet functioneren in een regulier arbeidscircuit. Er is echter een tendens om elk sociaal-tewerkstellingsproject op termijn in te schakelen in het regu-

liere circuit, waardoor het stilaan evolueert naar een normaal bedrijf dat een normale bedrijfseconomische logica volgt. Automatisch verdwijnt dan de band met de oorspronkelijke doelgroep, waarvoor dan nieuwe projecten uitgedacht moeten worden. Het volstaat om in dit verband naar de beschutte werkplaatsen te verwijzen, waar het verschil met een normaal bedrijf soms klein is geworden. Voor degenen die als gevolg hiervan bij beschutte werkplaatsen uit de boot vallen, werd dan het stelsel van arbeidszorg gecreëerd.

De *minister* merkt op dat in dit geval niet de werknemers doorstromen naar het reguliere circuit, maar wel de bedrijven. Ze gaan zich positioneren als echte bedrijven, bijvoorbeeld als goedkope onderaannemer voor de grafische sector.

III.4. Doelgroep van de meerwaardeneconomie

In tegenstelling tot mevrouw *Declercq* meent de *minister* dat allochtonen niet echt thuishoren in de sociale tewerkstelling. Zij kampen immers niet met dezelfde attitudeproblemen als langdurig en/of laaggeschoolde werklozen. Mevrouw *Declercq* repliceert dat allochtonen inderdaad een andere doelgroep vormen, maar vaak raken ook zij verzeild in de langdurige werkloosheid, onder meer door taalproblemen of bepaalde attitudes. Sociale-tewerkstellingsprojecten bieden een bijkomende kans om hieruit te ontsnappen. De *minister* antwoordt dat allochtonen vooral kampen met de vooroordelen die tegenover hen leven, ook in het onderwijs. Sociale tewerkstelling richt zich echter op mensen die het door hun eigen zwaktes moeilijk hebben op de arbeidsmarkt.

IV. Stemmingen

De amendementen nrs. 1 tot 3 worden aangenomen met 11 stemmen.

Het voorstel van resolutie betreffende de evaluatie van de tewerkstelling binnen de sociale-tewerkstellingsprojecten en de meerwaardeneconomie wordt aangenomen met 11 stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jan LAURYS

André-Emiel BOGAERT

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat :

- 1° alle erkende sociale werkplaatsen in het kader van de beleidsondersteunende opdracht in de periode juni-september 2001 geëvalueerd werden in het "Rapport evaluatie sociale werkplaatsen, een globale analyse van alle erkende sociale werkplaatsen voor het boekjaar 2000" van de administratie Werkgelegenheid ;
- 2° in het Vlaamse Regeerakkoord en de Beleidsnota werkgelegenheid 2000-2004 een belangrijk gewicht aan de nieuwe sociale economie (meerwaardeneconomie) wordt toegekend ;
- 3° deze sociale economie een belangrijk instrument is tot het behalen van duurzame doelstellingen inzake evenredige participatie van kansengroepen op de arbeidsmarkt ;
- 4° binnen het Vlaamse Regeerakkoord duidelijke, kwantificeerbare doelstellingen inzake tewerkstelling binnen de sociale-tewerkstellingsprojecten en de meerwaardeneconomie werden opgenomen ;
- 5° de sociale-tewerkstellingsprojecten en de meerwaardeneconomie ook op Europees niveau gesteund dienen te worden ;

– vraagt aan de Vlaamse regering dat :

- 1° de degelijk onderbouwde conclusies van het "Rapport evaluatie sociale werkplaatsen, een globale analyse van alle erkende sociale werkplaatsen voor het boekjaar 2000" van de administratie Werkgelegenheid gebruikt worden tot verdere stimulering van de duurzame tewerkstelling binnen de meerwaardeneconomie ;
- 2° de nodige maatregelen genomen worden tot het implementeren en het behalen van de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen inzake sociale-tewerkstellingsprojecten zoals opgenomen in het Vlaamse Regeerakkoord en dat in de begroting de nodige middelen uitgetrokken worden om deze doelstellingen te kunnen realiseren ;

3° sociale-tewerkstellingsprojecten gebruikt worden als instrument dat kansengroepen de mogelijkheid biedt de nodige kennis, ervaring en attitudes te verwerven met het oog op een verdere doorstroming op de arbeidsmarkt ;

4° de weerslag van het Europees mededingingsbeleid op de tewerkstellingsprojecten en de tewerkstellingsmaatregelen wordt onderzocht, en er bij de Europese Commissie wordt aangedrongen op erkenning en respect voor de sociale economie en de meerwaardeneconomie ;

5° er bij de Europese Commissie wordt op aangedrongen de Belgische staatsstructuren te respecteren en tewerkstellingsmaatregelen op Vlaams niveau en op federaal niveau gelijk te behandelen.